

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף סד.

האם אדם נאמן לומר על בתו דברים דלהלן ולפסול אותה לכהונה?

קדשתיה וגרשתיה	נשבית ופדתיה	
נאמן ¹	אינו נאמן	כשהיא קטנה
אינו נאמן ²	אינו נאמן	כשהיא גדולה

האם אדם נאמן לומר בשעת מיתתו, יש לי בנים לפטור אשתו מן הייבום, או לומר שיש לו אחים ולחייב את אשתו בייבום?

בנים - כדי לפטור	אחים כדי לחייב	
נאמן	אינו נאמן	לרבא ³
כשהיא בחזקת היתר: נאמן ⁴ בלי חזקת היתר: אינו נאמן	אינו נאמן	לאביי

המקדש את האשה ואמר לה בשעת קידושין יש לו בנים (ושתפטר מייבום), ובשעת מיתה אמר שאין לו בנים (וחייבת ביבום), בשעת קידושין אמר אין לו אחים (ושתפטר מייבום), בשעת מיתה אמר יש לו אחים (וחייבת ביבום), מה הדין?

מה הדין כשבא בשעת מיתתו לחייב	מה הטעם	
אינו נאמן	דנאמן להתיר ולא לאסור ⁵	לרבי
נאמן	דנאמן בין להתיר ובין לאסור ⁶	לר' נתן

¹ בתחילה סברה הגמ' משום שבידו לקדשה, ותמחה הגמ' על סברא זו, דהרי אין בידו לקדשה בעל כרחו של בעל, וגם אין בידו לגרשה בעל כרחה, ועוד הקשתה הגמ' שגם במקרה שבסיפא גבי שבויה - בידו לפוסלה לכהונה להשיאה לפסול לה (אם חשיב דבר זה בידו), ולכן למסקנא פירשה הגמ' שהלימוד מהפסוק (דברים כב: טז) "את בתי נתתי לאיש הזה", וכשאומר "לאיש" אסרה על הכל שהרי אין אנו יודעים למי, וכשאומר "הזה" התירה לאותו פלוני, והרי שהתורה האמינה לו אם היא קטנה או נערה, אבל לא האמינה לו לומר שנשבתה.

² אפי' שאומר שעשה כן כשהיא היתה קטנה, דהרי אין בידו עכשיו לקדשה.

³ כן העמיד רבא את מקרה משנתנו, בכה"ג שלא ידענו עליו קודם כלום, וגם הוא עצמו לא אמר לה בשעת קידושין כלום.

⁴ אביי מעמיד את המשנה שלנו כגון שהוא היה מוחזק שאין לו לא בנים ולא אחים, שמחמת זה אשתו היא בחזקת היתר שלא חייבת בייבום. ואז אם אמר שאין לו בנים נאמן, והנפ"מ בנאמנותו, פירש"י לענין שאם לבסוף יבוא מישהו ויתברר לנו שהוא אחיו, ג"כ פטורה כיון שהוא אמר שיש לו בנים.

⁵ כלומר שהוא נאמן על מה שאמר בשעת קידושין להתירה ולא נאמן על מה שבא לאוסרה עתה בשעת מיתה. וביאר אביי, דכיון שהוא נאמן במגו בשעת קידושין שיש לו בנים או שאין לו אחים - מכיון שהיה יכול לפטור אותה בגט, ו"מה לי לשקר" הוי כמו עדים, ולכן עכשיו כשאומר שחייבת בייבום אין בכוחו להפקיע מחזקה זו שהיא כעדים.

⁶ וס"ל דהמגו לא הוי כעדים, אלא רק חזקה חלשה, ולכן עכשיו נאמן להפקיע אותה כשאומר בשעת מיתתו ההיפך - שחייבת בייבום.

הוכן עיני כולל עיון הדף

2

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

קידושין דף סד:

האומר "קונם דבר פלוני עלי עד פני הפסח", מה הדין?

אליבא דר' יוסי	אליבא דר' מאיר	
אסור עד שיצא - דאדם מכניס עצמו לספק	אסור עד שיגיע - דאין אדם מכניס עצמו לספק ¹	לנוסחת המשנה בנדרים
אסור עד שיגיע - דאין אדם מכניס עצמו לספק	אסור עד שיצא - דאדם מכניס עצמו לספק	לרב דאמר מוחלפת השיטה
אסור עד שיצא - דכך משמעות לשונו	אסור עד שיגיע - דכך משמעות לשונו	למסקנא לקמן ²

¹ פי', וכיון שאין אדם מכניס עצמו לספק כשאומר דבר שאינו ברור, כגון בנידון דידן שיש לנו ספק בלשונו האם הכוונה עד שיגיע פסח או הכוונה עד שיצא פסח, אמרינן שבודאי כוונתו לקודם שיגיע פסח, דכוונת אדם בדיבורו לדברים הברורים שיש במשמעות לשונו ולא לדברים המסופקים.

² לקמן (דף סה.) הסיקה הגמ' שהמחלוקת כאן אינו בשאלה אם אדם מכניס את עצמו לספק או לא, אלא בשאלה מה היא משמעות לשונו. וא"כ אין צורך להפוך.